

Aktuel Ældre- og Sundhedspolitik januar 2024

Bededagstyveriet – 2. del (neutralisering af store bededag)

Efter gældende regler reguleres folkepensionen og andre overførsler, når årslønnen på det private arbejdsmarked stiger. Det sikrer, at indkomsten for pensionister m.fl. udvikler sig nogenlunde parallelt med indkomsten for de erhvervsaktive. Reguleringen sker dog med en forsinkelse på to år, hvilket har betydet, at folkepensionen er sakket bagud de seneste år, hvor inflationen pludselig blev meget høj.

Som bekendt har regeringen afskaffet store bededag som helligdag, hvilket betyder, at årslønnen på arbejdsmarkedet stiger med 0,45 pct. Det betyder, at reguleringen af folkepension mv. i 2026 efter gældende regler ville stige ”ekstra” 0,45 pct.

Regeringen ønsker imidlertid ikke, at folkepensionister og andre overførselsindkomstsmodtagere får del i denne indkomststigning. Derfor har man meddelt de partier, der er med i den gældende aftale om satsreguleringen, at man ønsker at ”neutralisere” virkningen af afskaffelsen af store bededag. Dermed vil reguleringen af pensioner mm. blive 0,45 pct. lavere end efter gældende regler.

Ældre Sagen har fra første færd protesteret mod at bryde med princippet om, at indkomsten for pensionister, der har taget deres tårn på arbejdsmarkedet, skal følge indkomsten for de nuværende erhvervsaktive. Det gælder særligt efter den voldsomme udhuling af pensionernes købekraft, der er sket i de seneste år. Med forslaget om neutralisering sakker indkomstudviklingen for pensionisterne endnu længere efter lønmodtagerne.

Ældre Sagen har været i dialog med flere oppositionspartier for at gøre opmærksom på problemet. Efterfølgende har både SF og Dansk Folkeparti markeret sig med stærke synspunkter imod regeringens forslag. Det er i skrivende stund overvejende sandsynligt, at forslaget bliver gennemført med ikrafttrædelse efter et valg, men Ældre Sagen vil fortsat kæmpe imod.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Skatterreform

Regeringen har indgået forlig med en række partier om en skattereform, der øger beskæftigelsesfradraget for de erhvervsaktive og sænker topskatten for de fleste topskatteydere. Aftalen sigter mod at øge arbejdsudbuddet. I regeringens udspil var der afsat en forhandlingsreserve på 500 mio. kr. til ”socialt balancerede lettelser af personskatterne”.

Vi havde en forventning om, at der med ”socialt balanceret” var tænkt på de grupper, der ikke fik del i skatnedsættelsen i øvrigt, fordi de har forladt arbejdsmarkedet. I forliget har man imidlertid valgt alene at tilgodese de erhvervsaktive, bl.a. seniorer, der arbejder frem til pensionsalderen, og dem, der fortsætter med i gennemsnit at arbejde mindst 30 timer om ugen de to første år efter pensionsalderen. Pensionister, der har forladt arbejdsmarkedet, får ikke nogen skattelettelse, selvom de i mange tilfælde har tilbragt flere timer på arbejdsmarkedet end de nuværende erhvervsaktive.

Rengøringsstandarder i kommuner

Kommunerne har i de seneste mange år reduceret rengøringshjælpen til svækkede ældre. Der er tale om lavere hyppighed, færre minutters rengøring pr. gang og skærpede regler for, hvad man kan få hjælp til. Hertil kommer de seneste års mange afslag på hjælp til støvsugning og gulvvask, hvor den enkelte svækkede ældre bliver henvist til selv at købe en robotstøvsuger/robotgulvvasker.

Ældre Sagen har i pressen tilkendegivet, at denne udvikling er fuldkommen urimelig overfor svækkede ældre, som ikke selv kan varetage rengøringen i dagligdagen. Gruppen af hjemmehjælpsmodtagere er tillige karakteriseret ved at tilhøre de laveste sociale indkomstgrupper og er derfor ofte ikke i stand til selv at købe hjælpen. Resultatet kan blive større risiko for infektionssygdomme og øget ensomhed (man undlader at invitere gæster, når hjemmet er beskidt).

Mangel på arbejdskraft

Regeringen lancerede i januar en række tiltag, der skal være med til at sikre mere faglært personale indenfor sundheds- og ældreområdet, herunder en reform af SOSU-uddannelserne og dialog vedr. aftaler med eksempelvis Indien og Filippinerne om rekruttering af faglært personale fra de to lande.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Ældre Sagen hilser de nye initiativer velkomne, da alle muligheder for at imødegå den massive mangel på arbejdskraft, som vi ser ind i på området. En række af regeringens forslag er tillige på linje med tiltag, som vi fra Ældre Sagens side tidligere har fremført, fx ved partilederbatten på vores campus i september 2022, herunder etablering af danske SOSU-skoler i udlandet for at tiltrække faglært arbejdskraft fra de pågældende lande.

Kontanter

Nationalbanken har udsendt en ny rapport om kontanternes rolle i samfundet. Rapporten understreger behovet for at bevare kontanterne, men nævner også, at det kan give mening at ændre på reglerne for retten til at betale kontant. Dansk Erhverv greb muligheden for at tale om mere frivillighed for butikker til at vælge, om de vil tage imod kontanter eller ej. Til dette har Ældre Sagen udtalt sig kritisk til DR og lagt vægt på, at ikke alle mennesker kan begå sig digitalt, og at nogle er helt afhængige af adgangen til at kunne betale kontant, samt at de skal have samme muligheder som alle andre.

Problemer med at afsende pakker

Personer, som bor på Langeland, og som ikke er digitale, kan ikke selv afsende pakker fra øen. Den eneste mulighed for at afsende pakker fra Langeland kræver, at man selv kan printe en etiket til pakken. Det betyder, at man skal have en computer eller smartphone/tablet og en printer for at kunne sende en pakke. I forbindelse med en sag i lokale medier har vi udtalt, at det er urimeligt, at man ikke kan sende en pakke med julegaver til familien. Det er uacceptabelt og et eksempel på en tendens, hvor ældre ikke-digitale borgere i stigende grad bliver udelukket fra det almindelige samfund.

Stigende priser på frimærker

Fra januar 2024 stiger prisen på porto. Samtidig bliver gamle frimærker ugyldige. Vi har fået flere henvendelser fra medlemmer, som har frimærker liggende klar til at kunne sende breve.

I Ældre Sagen er vi bekymrede for prisstigningen. Vi har udtalt i medier, at den meget højere pris er urimelig for ældre, som kan have en presset økonomi. Nogle af vores medlemmer har frimærker for relativt mange penge liggende. De er dybt frustrerede over, at frimærkerne bliver ubrugelige. Det er i forvejen uforholdsmæssigt dyrt at være digitalt fritaget, da der er en lang række gebyrer og udgifter forbundet med den

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

personlige service, som er nødvendig, når man ikke kan varetage sine interesser digitalt. I en tid, hvor ensomheden er udbredt og vokser, har det stor betydning eksempelvis, at en bedstemor stadig har både mulighed for og råd til at sende et fødselsdagskort til sit barnebarn.

Lukning af plejehjem og manglende genplacering af beboer

I forbindelse med lukning af et friplejehjem har en plejehjemsbeboer 14 dage før lukningen endnu ikke fået besked om en ny plejebolig.

I den forbindelse har Ældre Sagen udtalt, at vi aldrig tidligere har hørt om, at en plejehjemsbeboer ikke har fået en ny plejebolig så tæt på en lukning af et plejehjem. Det er en uholdbar situation, og det er uansvarligt, at flytningen ikke er afklaret så tæt på lukningen. Når man bor på plejehjem og måske ovenikøbet har en demenssygdom, er det meget utrygt at skulle flytte uden at vide hvorhen.

Kompressionsstrømper

Ældre Sagen har i 2023 skrevet til Ankestyrelsen om mange sager, vi hører om, hvor ældre med behov for kompressionsstrømper bliver kastebold mellem kommuner og regioner, idet begge myndigheder afviser at udlevere de nødvendige kompressionsstrømper. Problemet er beskrevet i Aktuel Ældrepolitik i 2023 og er stærkt beklageligt endnu ikke forsvundet. Vi hører nu om flere kommuner, som beslutter helt at undlade at bevilge kompressionsstrømper. Et eksempel herpå er Sønderborg Kommune, som generelt har meldt ud, at man kun i begrænset omfang vil bevilge kompressionsstrømper.

Vi har udtalt i medier, at Ældre Sagen er bekymret for ældres helbred, fordi det kan være direkte invaliderende for den enkelte, hvis der ikke anvendes kompressionsstrømper. Det fremgår klart af reglerne, at det ikke må ligge borgeren til last, hvis der er uklarhed om, hvem der skal betale for kompressionsstrømper. Så kommunen skal fortsat udlevere kompressionsstrømperne og må efterfølgende afklare betalingen med regionen. De regler er fortsat gældende. Hver eneste sag skal vurderes individuelt, og derfor kan en kommune efter vores opfattelse ikke på forhånd melde ud, at der generelt ikke længere bevilges kompressionsstrømper.

Dette dokument er målrettet Ældre Sagens frivillige

Statsministerens udmelding om en kommende ældrereform

Statsministeren løftede i et avisinterview tirsdag d. 16. januar lidt af sløret for en kommende ældrereform. Helhedspleje og en tilsynsreform var de to hovedtemaer, statsministeren lancerede. Der blev desuden annonceret en ændring af forebyggende hjemmebesøg, hvor det ikke står helt klart, om de helt skal afskaffes eller reduceres.

Ældre Sagen har i mange medier tilkendegivet en opbakning til tankerne om helhedspleje og en tilsynsreform. Det er dog blevet understreget, at der foreløbig kun er tale om overskrifter, der lyder sympatiske, men at vi endnu ikke kender de konkrete udspil, hvorfor det ikke er muligt at tage endeligt stilling her og nu. Samtidig har vi understreget, at det fortsat er vigtigt med retssikkerhed for den enkelte, svækkede ældre. Vi har tillige udtrykt store betænkeligheder vedrørende en eventuel afskaffelse af lovgivningen om forebyggende hjemmebesøg.